

Завдання для III сектора.

**Дослідження волинського колориту в повісті
«Чупакабра і чотири “мушкетери”»**

◆ Знайдіть у тексті назви страв, рослин, що носять назву на Волині, доповніть їх власними прикладами. Результати оформіть у вигляді таблиці.

◆ Які легенди згадуються в повісті? Чи доречні вони у детективному творі? З якою метою, на вашу думку, письменниця створила прикінцевий розділ книжки, адже розв'язка вже відбулася, злочин розкрито, і «все стало на свої місця»? Доберіть цитати. Зробіть висновки.

Підсумок. Рефлексія. Час нашого ефіру добігає кінця. Наскільки плідно ми попрацювали, зараз перевіримо.

Вправа «Світлофор».

[?] Чи впоралися ми з поставленими завданнями?

Учні піднімають сигнальні картки червоного кольору, якщо не справилися із завданнями, жовтого – якщо виконали їх частково, зеленого – коли виконали завдання. Кілька учнів аргументують свою думку.

Вправа «Мікрофон».

• Я хотів би (хотіла б) подарувати книжку Надії Гуменюк «Чупакабра і чотири “мушкетери”» своєму другові (своїй подрузі), тому що...

Оцінювання з коментуванням.

Учитель. Я вважаю, що кожен із вас почерпнув для себе з повісті Надії Гуменюк щось веселе, цікаве і незабутнє, а хтось замислився над сенсом життя. Прочитавши цей твір, ви зрозуміли, що у пригодах, у різноманітних приємних і неприємних життєвих ситуаціях гартуються воля і характер людини, випробовується щира дружба. Я зичу вам мати справжніх друзів і самим уміти дружити, адже правдиві друзі не ті, хто поруч, лише коли все добре, а ті, біля тебе й у скрутну хвилину. Учність дружити, читаючи добрі дитячі книжки, такі, як «Чупакабра і чотири “мушкетери”». Читайте, бо книжки роблять наше життя яскравішим і цікавішим, навчають нас бути гідними людьми.

 Написати відгук на повість Н. Гуменюк «Чупакабра і чотири “мушкетери”» або скласти фанфік про ще одну невелику пригоду друзів на канікулах у селі.

Консультує професор Іван Ґошук

Про поділ слів на частини мови

Чому такі слова, як *мало*, *чимало*, у граматиці зараховують до числівників? Оскільки вони не мають парадигм відмінювання (як усі іменні частини мови), їх, мабуть, варто віднести до прислівників.

Тетяна Кузик, м. Київ

Слова на частини мови поділяємо, беручи до уваги чотири ознаки: їхнє лексичне значення, будову, граматичні ознаки й синтаксичну роль. Візьмімо для прикладу слово *милий* у двох реченнях: *Ми йдемо, і ллється голос милий (В. Сосюра)*. *Нарешті полюбив я Крим, як друга друг, як милу милий (М. Рильський)*. У першому реченні слово *милий* зараховуємо до прикметників: указує на ознаку (відповідає на питання *як* і *й?*), має закінчення *-ий*, рід змінний, у реченні виступає означенням. У другому реченні слово *милий* називає предмет (особу) й відповідає на питання *хто?* (як і попередній іменник *друг*), рід постійний (*милий* і *мила* в цьому контексті – слова з різним лексичним значенням), у реченні виступає підметом, може мати при собі означення: *мій милий*. Тож, попри його зовнішню прикметникову форму, в цьому реченні слово *милий* сприймаємо як іменник. Так і визначаємо його як частину мови.

Подібно розглядаємо й слова *мало* та *чимало*. У «Словнику української мови» в 11-ти томах обидва вони позначені лише як прислівники. Проте за своїми ознаками, зокрема за лексичним значенням і синтаксичною роллю, вони в певному контексті сприймаються також як числівники. Наприклад, у реченні *Чимало літ перевернулось, води чимало утекло (Т. Шевченко)* слово *чимало* відповідає на питання числівника *скільки?*, в обох словосполученнях його можна замінити на змінюваний неозначений числівник: *багато літ, багато води*, навіть на означений кількісний числівник: *десять літ, у десяти водах*. А відмінюваність не обов'язкова ознака числівника, як і будь-якої іншої, навіть іменної частини мови (іменник *кенгуру*, прикметник *хакі*, числівник *півтора*).

Тому цілком слушно в академічному виданні «Сучасна українська літературна мова. Морфологія» (К.: Наук. думка, 1969. – С. 243) слова *багато*, *небагато*, *мало*, *немало*, *чимало*, *кілька*, *декілька* зараховано і до числівників (хоч вони не в повному обсязі мають ознаки, властиві іншим числівникам), і до прислівників: «Слова *багато*, *небагато*, *мало*, *немало*, *чимало* можуть уживатися і як прислівники – якщо вони відносяться до дієслова і уточнюють його як обставина».